

MHCB

MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA (MHCB)
Plaça del Rei, s/n.
08002 Barcelona
Tel.: 93 256 21 00
Fax: 93 315 09 57
museuhistoria@bcn.cat
www.museuhistoria.bcn.cat/quarhis

03
quarhis

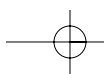
QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA

| BARKENO | BARCINO | BARCINONA |
MADÏNA BAR^GILÛNA | BARCELONA |

quarhis ÈPOCA II·ANY 2007·NÚM.03
ISSN 1699-793X·260 PÀGINES·BARCELONA

Ajuntament de Barcelona

Editor:

Museu d'Història de
la Ciutat de Barcelona
(MHCB)
Institut de Cultura
Ajuntament de Barcelona

Director:

Antoni Nicolau i Martí

Cap de redacció:

Julia Beltrán de Heredia

Secretària de redacció:

Isabel Fernández
del Moral

Consell de redacció:

Xavier Aquilué (MAC)
Julia Beltrán (MHCB)
Toni Caballé (GC)
Josep Guitart (ICAC)
Josep M. Gurt (UB)
Albert López (DiBa)
Carme Miró (MHCB)
Miquel Molist (UAB)
Ferran Puig (MHCB)
Isabel Rodà (UAB)

Comunicació:

Judit Vives i Soler (MHCB)

Disseny gràfic:

PFP
(Quim Pintó,
Montse Fabregat)

Realització:

Estudi Balmes SL

Impressió:

Aleu SA

Imatges de la coberta:

Plaça Vila de Madrid
(Pere Vivas)

ISSN

1699-793X

Dipòsit legal

B-20783-2007

© dels textos els autors

© de l'edició

**Museu d'Història
de la Ciutat de Barcelona**

Institut de Cultura,
Ajuntament de Barcelona
Plaça del Rei, s/n
08002 Barcelona
Tel.: 93 256 21 00
Fax: 93 315 09 57
www.museuhistoria.bcn.cat/quarhis

QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA

| BARKENO | BARCINO | BARCINONA |
| MADÎNA BARÂGILÛNA | BARCELONA |

quarhis ÈPOCA II ANY 2007 NÚM.03
ISSN 1699-793X-260 PÀGINES-BARCELONA

8	EDITORIAL ANTONI NICOLAU I MARTÍ
	<hr/>
	LA NECRÒPOLIS DE LA PLAÇA VILA DE MADRID
12-63	LA <i>VIA SEPULCRALIS</i> DE LA PLAÇA DE LA VILA DE MADRID. UN EJEMPLO DEL RITUAL FUNERARIO DURANTE EL ALTO IMPERIO EN LA NECRÒPOLIS OCCIDENTAL DE <i>BARCINO</i> JULIA BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO
64-81	ENTERRAMENTS D'ÈPOCA ROMANA A LA PLAÇA DE LA VILA DE MADRID. RESULTATS DE LA RECERCA ANTROPOLÒGICA XAVIER JORDANA COMÍN I ASSUMPCIÓ MALGOSA MORERA
82-101	ANIMALS I IDEOLOGIA EN L'ÀMBIT FUNERARI: ESTUDI ARQUEOZOOLOÒGIC DE LA NECRÒPOLIS DE LA PLAÇA DE LA VILA DE MADRID LÍDIA COLOMINAS BARBERÀ
98	ANNEX. Notes sobre unes restes d'aus de la necròpolis de la plaça de la Vila de Madrid (Barcelona) LLUÍS GARCIA PETIT
102-113	ESTUDIO DEL "JARDÍN" FUNERARIO DE LA NECRÒPOLIS DE LA PLAÇA VILA DE MADRID A PARTIR DE LAS INVESTIGACIONES ARQUEOBOTÁNICAS JULIA BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO I FRANCESC BURJACHS CASAS I ISABEL EXPÓSITO BAREA I JORDI TRESSERRAS JUAN I JUAN CARLOS MATAMALA
114-123	LES INSCRIPCIONS DE LA PLAÇA DE LA VILA DE MADRID ISABEL RODÀ DE LLANZA
	<hr/>
	NOTES I ESTUDIS
126-137	EL DIPÒSIT D'ÀMFORES DE LA TORRE 16 DE LA MURALLA ROMANA DE <i>BARCINO</i> ALBERT MARTIN MENÉNDEZ
138-159	PISA ARCAICA I VAIXELLA VERDA AL SEGLE XIII. L'INICI DE LA PRODUCCIÓ DE PISA DECORADA EN VERD I MANGANÈS A LA CIUTAT DE BARCELONA JULIA BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO
160-179	PISA ARCAICA I CERÀMICA VIDRIADA DEL SEGLE XIII A BARCELONA. UN ESTUDI ARQUEOMÈTRIC JAVIER GARCIA IÑÁÑEZ I JAUME BUXEDA I GARRIGÓS
	<hr/>
181-213	BALANÇ ANUAL DE L'ACTIVITAT ARQUEOLÒGICA A LA CIUTAT (2006) JOSEP PUJADES I CAVALLERIA
	<hr/>
	MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT CIENTÍFICA DE L'MHCB
217-218	LA TOPOGRAFIA CRISTIANA DEL QUADRANT NORD-EST DE <i>BARCINO</i> : L'AULA EPISCOPAL I EL BAPTISTERI JULIA BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO
219-220	<i>VBI AQVAE IBI SALVS</i> . ATLES D'AIGÜES MINEROMEDICINALS, TERMES CURATIVES I CULTES A LES AIGÜES A LA HISPÀNIA ANTIGA CARME MIRÓ I ALAIX
221-222	TRABAJO DE INVESTIGACIÓN UAB MATERIAL CERÁMICO PROCEDENTE DE EXCAVACIONES ANTIGUAS (1949-1968) DE LA MURALLA ROMANA DE <i>BARCINO</i> . APUNTES SOBRE LA CRONOLOGÍA DEL <i>VALLUM</i> BAJOIMPERIAL. RESULTADOS PRELIMINARES. ALESSANDRO RAVOTTO
223-224	<i>TALLER DE LA CIUTAT. XARXA ISA</i> . INFORMACIÓ ESPACIAL I ARQUEOLOGIA CARME MIRÓ I ALAIX
225-227	LA CERÀMICA ALTOMEDIEVAL DE LA PENÍNSULA IBÉRICA (SIGLOS VII-X). HACIA UNA PROPUESTA COMÚN PATRICE CRESSIER I SONIA PÉREZ ALVARADO
228-229	ESTUDI ARQUEOMORFOLÒGIC DEL BARRI DE LA SATALLA EN EL CONTEXT DE LA MUNTANYA DE MONTJUÏC (BARCELONA). APROXIMACIÓ HISTORICOGEOGRÀFICA I DINÀMICA TERRITORIAL CARME MIRÓ I ALAIX
	<hr/>
	NOTICIARI
232	IV CONGRÉS DE MUSEÏTZACIÓ DE JACIMENTS ARQUEOLÒGICS
232-233	"UNA MIRADA DES D'ILICI. IBERIA, HISPÀNIA, SPANIA"
234-235	<i>BARCELONA A L'ALTA EDAT MITJANA (SEGLES VIII-XIII)</i>
235-236	EL CAMP DE TREBALL INTERNACIONAL DE RECUPERACIÓ DEL PATRIMONI AL TURÓ DE LA ROVIRA – BARCELONA. DISTRICTE HORTA – GUINARDÓ
237	LA CARTA ARQUEOLÒGICA DE LA CIUTAT DE BARCELONA
	<hr/>
239-240	BIBLIOGRAFIA PUBLICADA SOBRE BARCELONA
	<hr/>
241-243	TEXTOS EN CATALÀ. SÍNTESES
	<hr/>
245-249	TEXTOS EN CASTELLANO. SÍNTESES
	<hr/>
251-256	ENGLISH TEXT. SUMMARY
	<hr/>
257-259	NORMES DE PRESENTACIÓ D'ARTICLES

La sortida al carrer del tercer número d'una revista científica se sol entendre com la seva consolidació definitiva. En aquest cas, ens alegra poder confirmar-ho, el tercer volum de QUARHIS ja és a les vostres mans, el número 4 en procés d'elaboració i el consell de redacció treballa amb propostes per al número 5. Fins al moment, la distribució de la revista ha estat més que satisfactòria i molt ben rebuda entre els cercles científics de la disciplina. Dels 1000 exemplars que s'han editat de cada número, s'ha fet la distribució de gairebé el 100% del número 1, una part (el 41,7%) a través de la seva venda i la resta han estat distribuïts entre museus, universitats i altres institucions científiques d'Espanya i l'estranger per intercanvi. Pel que fa al número 2, ja se n'han venut un 50 % i s'estan fent intercanvis amb revistes científiques d'un centenar d'institucions, sobretot museus, la majoria dins l'àmbit espanyol.

La revista, a més, va millorant la seva presentació amb l'objectiu d'afavorir-ne la consulta i l'ús. Amb aquesta finalitat, s'han retocat alguns aspectes formals com ara el grafisme o les planimetries, i la qualitat de l'aparell gràfic o del paper. Però també s'ha treballat per tal d'acomplir els requisits necessaris per poder accedir als circuits de cites bibliogràfiques internacionals. En aquest sentit, s'han realitzat alguns canvis de contingut i de forma, com ara la inclusió de paraules clau a cada article, la filiació dels autors i la inclusió del membre bibliogràfic a la portada, com també la inclusió de la referència bibliogràfica a totes les pàgines. Es treballa també per ampliar la presència de la revista i els seus continguts a la pàgina web del museu, i a d'altres enllaços d'internet. Els suggeriments dels lectors i el treball del consell de redacció fructifica, doncs, a poc a poc, en la millora de la revista com a instrument de divulgació científica. Fruit d'aquests suggeriments, en aquest tercer número s'inclou una nova secció en la qual es ressenyen les referències bibliogràfiques de les publicacions del darrer any sobre l'arqueologia a Barcelona.

La sortida al carrer d'aquest número 3 de QUARHIS coincideix, a més a més, amb la convocatòria de l'Any de la Ciència a tot Espanya i amb el programa "Barcelona Ciència 2007", els principis rector del qual són, bàsicament, reforçar la cultura científica i difondre-la entre tots els ciutadans. Per això, al llarg de 2007, i amb la ferma voluntat que el programa s'estengui com una oferta cultural permanent, es faran a Barcelona més d'un centenar d'activitats per tota la ciutat: grans i petits esdeveniments, xerrades, exposicions, debats, espectacles..., des dels teatres, les biblioteques, els museus... Tot això és necessari perquè la producció de nous coneixements en el món de la ciència, no tindria cap raó de ser sense un sistema que n'asseguri la difusió cap al gran públic. Però aquesta àmplia difusió s'ha de veure complementada amb instruments que renovin el coneixement científic i que elevin el nivell d'excel·lència de les nostres institucions. El paper exercit pels museus i cen-

tres de ciència de la ciutat, en la transmissió del coneixement i en la conservació i l'anàlisi del patrimoni, és fonamental en aquests dos sentits.

En aquest context, i en el camp de les ciències socials, QUARHIS respon perfectament a aquests objectius de l'Any de la Ciència, ja que esdevé un instrument de divulgació de l'activitat científica generada per l'MHCB o al voltant de la institució.

Aquest número inclou un dossier monogràfic sobre els treballs d'investigació de caràcter interdisciplinari realitzats a la necròpolis de la plaça de la Vila de Madrid, que ha comptat amb nombrosos investigadors del món de l'arqueologia, la botànica, l'antropologia física, l'arqueozoologia, etc. A partir dels seus treballs podem conèixer amb més detall els rituals funeraris, els animals sacrificats, els aixovars, el tipus de població enterrada, l'entorn vegetal de la necròpolis i el seu jardí funerari, entre d'altres. Un estudi molt complet al voltant de l'arqueologia de la mort.

Tot això, sense deixar de banda el tractament d'altres temes d'interès arqueològic d'arreu de la ciutat, que s'inclouen, com en altres ocasions, dins l'apartat de "Notes i Estudis". En aquest volum, s'avança considerablement en el coneixement de les diferents produccions ceràmiques a la ciutat durant l'alta edat mitjana amb la identificació de noves produccions. Aquest número inclou també, com ja és habitual, un apartat sobre la memòria científica de l'MHCB i el balanç de les excavacions arqueològiques a Barcelona de l'any en curs.

Cal dir, però, que l'MHCB participa en aquest Any de la Ciència amb altres diverses activitats com ara l'organització de la XXXV Setmana Internacional d'Estudis Medievals de Pedralbes sota el títol "Ciència a l'edat mitjana. Com s'entenia? Com es vivia?" que aborda el paper de les ciències oficials i els sabers 'pseudocientífics' en la societat medieval; o de les "Nits d'astronomia poètica" al Museu Casa Verdaguer.

QUARHIS, doncs, segueix fidel als seus principis, la divulgació científica dels treballs d'arqueologia realitzats a la ciutat o sobre la ciutat. El Museu, mitjançant la seva revista científica, contribueix a retornar a la societat en forma de coneixement la inversió que aquesta realitza en la recerca arqueològica a Barcelona.